

Datum van
inontvangstneming

:

05/08/2016

Zaak C-372/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

6 juli 2016

Verwijzende rechter:

Oberlandesgericht München (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 juni 2016

Verzoekende partij:

Soha Sahyouni

Verwerende partij:

Raja Mamisch

Oberlandesgericht München

[OMISSIS]

In de rechtszaak inzake de erkenning
van een buitenlandse beslissing in huwelijkszaken

Partijen in de procedure:

1) **Dr. Mamisch** Raja, [OMISSIS] München

– verzoekende partij in de bestuursrechtelijke procedure en verwerende partij in de gerechtelijke procedure –

[OMISSIS]

2) **Sahyouni** Soha, [OMISSIS] Heiligenhaus

– verwerende partij in de bestuursrechtelijke procedure en verzoekende partij in de gerechtelijke procedure –

[OMISSIS]

wegens erkenning van een Syrische beslissing in huwelijkszaken

geeft het Oberlandesgericht München (hoogste regionale rechter te München)[OMISSIS] op 29 juni 2016 de volgende

[Or. 2]

Beslissing

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1.

Vallen gevallen van buitengerechtelijke huwelijksontbinding – in dit geval op basis van de Sharia door een eenzijdige verklaring van een echtgenoot bij een religieuze rechtbank in Syrië – ook binnen de werkingssfeer van artikel 1 van verordening (EU) nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed (PB 2010, L 343, blz. 10)?

2.

Ingeval vraag 1 bevestigend wordt beantwoord:

Dient bij de toepassing van verordening (EU) nr. 1259/2010, [in het kader van de toetsing van] artikel 10 ervan in gevallen van buitengerechtelijke huwelijksontbinding,

(1) in abstracte zin rekening te worden gehouden met een vergelijking waaruit blijkt dat het volgens artikel 8 toe te passen recht weliswaar ook aan de andere echtgenoot toegang tot echtscheiding verleent, maar op grond van diens sekse de toegang tot echtscheiding afhankelijk wordt gesteld van andere procedurele en materiële voorwaarden dan bij de ene echtgenoot,

of

(2) is het voor de werking van die bepaling nodig dat de toepassing van het in abstracte zin discriminatoire buitenlandse recht ook in het specifieke geval – in concrete zin – discrimineert?

3.

Ingeval vraag 2, onder (2), bevestigend wordt beantwoord:

Vormt instemming van de gediscrimineerde echtgenoot met de echtscheiding – ook bij wijze van aanvaarding van compensatiebetalingen – reeds aanleiding om die bepaling niet toe te passen?

[Or. 3]

Motivering:

I.

De rechtszaak betreft de door de president van het Oberlandesgericht München (hoogste regionale rechter te München) bij beschikking van 5 november 2013 gewezen rechterlijke beslissing waarbij hij de voorwaarden bepaalde voor de erkenning van een in de Arabische Republiek Syrië uitgesproken en aldaar door een religieuze rechtbank bekrachtigde huwelijksontbinding met betrekking tot zich in de Bondsrepubliek Duitsland bevindende echtgenoten.

1. Partijen in de procedure zijn op 27 mei 1999 in het arrondissement van de islamitische rechtbank te Homs (Arabische Republiek Syrië) in het huwelijk getreden.

De man, eerste partij in de procedure, heeft sinds zijn geboorte de Syrische nationaliteit. In 1977 is hij in de Bondsrepubliek Duitsland genaturaliseerd. Sindsdien beschikt hij over twee nationaliteiten. De vrouw, tweede partij in de procedure, heeft sinds haar geboorte de Syrische nationaliteit. Na de huwelijksvoltrekking heeft zij de Duitse nationaliteit verkregen.

De echtgenoten hebben tot en met 2003 in Duitsland gewoond en zijn vervolgens naar Homs (Arabische Republiek Syrië) verhuisd. Vanwege de daar aan de gang zijnde burgeroorlog zijn zij in de zomer van 2011 opnieuw voor korte tijd naar Duitsland gegaan, maar vanaf februari 2012 hebben zij afwisselend in het emiraat Koeweit en de Republiek Libanon gewoond; gedurende deze periode zijn zij ook meermaals in de Arabische Republiek Syrië verbleven. Momenteel wonen beide partijen elk met een verschillende woonplaats weer in de Bondsrepubliek Duitsland.

2. Op 19 mei 2013 heeft de man zijn huwelijk voor ontbonden verklaard door zijn vertegenwoordiger bij de religieuze sharia-rechtbank in Latakia (Arabische Republiek Syrië) de scheidingsformule te doen uitspreken. Op 20 mei 2013 heeft de rechtbank bij besluit nr. 1276 de echtscheiding vastgesteld.

Gedurende de wettelijke wachttijd zijn partijen niet hertrouwd. Op 12 september 2013 heeft de vrouw een door haarzelf ondertekende verklaring afgegeven over de

[Or. 4] ontvangst van op grond van religieuze voorschriften verschuldigde betalingen, namelijk in totaal 20 000 USD, met de volgende inhoud:

„... Ik heb alle betalingen waarop ik op basis van het huwelijkscontract en de op eenzijdig verzoek voltrokken huwelijksontbinding recht heb, ontvangen, en dus bevrijd ik hem van alle verplichtingen die hij jegens mij heeft op basis van het huwelijkscontract en het door de sharia-rechtbank Latakia gegeven ontbindingsbesluit nr. 1276 van 20 mei 2013...”

3. Bij brief van 30 oktober 2013 heeft eerste partij in de procedure verzocht om erkenning van de echtscheiding in de Bondsrepubliek Duitsland. Bij beschikking van 5 november 2013 heeft de president van het Oberlandesgericht München het verzoek toegewezen en verklaard dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden voor de erkenning van de op 19 mei 2013 uitgesproken en op 20 mei 2013 bekrachtigde echtscheiding.

Bij brief van 13 februari 2014 is deze beslissing aan de Duitse procesgemachtigde van de vrouw toegezonden. Met haar op 19 februari 2014 binnengekomen verzoekschrift van 18 februari 2014 verzoekt zij om vernietiging van de beschikking van de president van het Oberlandesgericht München en om een verklaring dat niet is voldaan aan de voorwaarden voor de erkenning van de op 19 mei 2013 uitgesproken en op 20 mei 2013 bekrachtigde en geregistreerde echtscheiding. Ter motivering stelt zij dat het toepasselijke Duitse recht in de weg staat aan erkenning op Duits grondgebied. Verder heeft zij het bedrag van 20 000 USD niet volledig ontvangen. Ook is de verklaring dat zij afziet van de uitgestelde „mahr” (bruidsgave) en alimentatie naar Syrisch recht nietig.

Bij beschikking van 8 april 2014 heeft de president van het Oberlandesgericht München het beroep verworpen. De mogelijkheid om de echtscheiding te erkennen wordt volgens de president beheerst door verordening nr. 1259/2010 (Rome III-verordening), die ook op de buitengerechtelijke huwelijksontbindingen van toepassing is. Bij gebreke van een geldige rechtskeuze, en nu de echtgenoten in het jaar vóór de huwelijksontbinding geen gemeenschappelijke gewone verblijfplaats hadden, dient het toepasselijke recht te worden bepaald aan de hand van artikel 8, onder c), van verordening (EU) nr. 1259/2010. Indien beide echtgenoten een dubbele nationaliteit hebben, dient te worden uitgegaan van de effectieve nationaliteit in de zin van § 5, lid 1, eerste zin, van het [Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch] (invoeringswet Duits burgerlijk wetboek; hierna: „EGBGB”). Op het moment van de huwelijksontbinding was dat de Syrische nationaliteit, wat blijkt uit het feit dat tweede partij in de procedure ondanks de burgeroorlog naar haar geboorteland is teruggegaan, en ook eerste partij in de procedure heeft verklaard dat hij er de voorkeur aan geeft daar te wonen. Verder zijn zij in de Arabische Republiek **[Or. 5]** Syrië in het huwelijk getreden en hebben zij gedurende hun huwelijk in duidelijk overwegende mate daar gewoond. De openbare orde [artikel 12 van verordening (EU) nr. 1259/2010] staat niet in de weg aan de erkenning. Tweede

partij in de procedure is in voldoende mate betrokken geweest bij de huwelijksontbinding; bovendien heeft zij de hier aan de orde zijnde vorm van huwelijksontbinding in ieder geval achteraf geaccepteerd doordat zij blijkens de stukken 20 000 USD heeft aanvaard als compensatie voor de gevolgen van de ontbinding. Artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 staat bijgevolg ondanks mogelijke discriminatie niet in de weg aan de erkenning van de echtscheiding.

De Senat heeft de behandeling van de zaak eerst op 2 juni 2015 geschorst, en aan het Hof van Justitie van de Europese Unie verschillende vragen gesteld inzake de werkingssfeer en de uitlegging van verordening (EU) nr. 1259/2010. Bij beschikking van 12 mei 2016 (zaak C-281/15) heeft het Hof van Justitie (Eerste kamer) zich om procedurele redenen onbevoegd verklaard.

II.

1. Overeenkomstig artikel 267 VWEU dient het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden verzocht om een prejudiciële beslissing, nu de beslissing van de Senat over het beroep van de vrouw afhangt van de beantwoording van de aan het Hof gestelde vragen inzake de werkingssfeer en de uitlegging van verordening (EU) nr. 1259/2010.

2. De verwijzende rechter is van oordeel dat het Hof van Justitie wel degelijk bevoegd is om een prejudiciële beslissing te nemen. De verwijzende rechter zou, indien het Hof van Justitie de eerste vraag bevestigend zou beantwoorden, immers verplicht zijn om bij zijn beslissing toepassing te maken van deze verordening, en zich bijgevolg ook dienen te buigen over de uitlegging ervan, met name van artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010. In dat verband is in dat geval een beslissing over de tweede vraag – en afhankelijk van het antwoord daarop ook over de derde vraag – noodzakelijk.

a) Het is duidelijk dat bij het Oberlandesgericht München geen verzoek tot huwelijksontbinding werd ingediend, maar wel een verzoek tot erkenning van een (reeds uitgesproken) echtscheiding die door een eenzijdige verklaring voor een religieuze instantie in een derde land heeft plaatsgevonden. De beslissing valt zodoende niet binnen de (rechtstreekse) werkingssfeer van verordening (EU) nr. 1259/2010. Zoals uit artikel 1, lid 1, en artikel 8, van de verordening volgt, bepaalt deze verordening namelijk slechts de collisieregels die gelden in geval van wetsconflicten met betrekking tot (onder meer) echtscheiding, maar bevat zij **[Or. 6]** geen voorschriften voor de erkenning, in een lidstaat, van een reeds uitgesproken echtscheiding (beschikking van het Hof van Justitie van 12 mei 2016, C-281/15, punt 19).

Er is echter reeds geoordeeld dat de bevoegdheid van het Hof om bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen niet is uitgesloten wanneer het nationale recht van een lidstaat naar de inhoud van die bepaling verwijst ter vaststelling van

de voorschriften die in een zuiver interne situatie van die lidstaat van toepassing zijn (beschikking van het Hof van Justitie van 12 mei 2016, C-281/15, punt 25; arrest van het Hof van Justitie van 18 oktober 1990, Dzodzi, C-297/88 en C-197/89, EU:C:1990:360). Het is in een dergelijk geval immers van evident belang dat ter vermijding van toekomstige uitleggingsgeschillen iedere bepaling van Unierecht, ongeacht de omstandigheden waaronder zij toepassing moet vinden, op eenvormige wijze wordt uitgelegd.

b) Op de erkenning van buitengerechtelijke huwelijksontbindingen vindt volgens het toepasselijke nationale – Duitse – recht in beginsel verordening (EU) nr. 1259/2010 toepassing. Dergelijke huwelijksontbindingen worden erkend volgens de procedure van § 107 van het [Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit] (Duitse wet over procedures in familierechtelijke zaken en op het gebied van vrijwillige rechtspraak; hierna: „FamFG”).

aa) Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 (PB 2003, L 338, blz. 1) is niet relevant: deze verordening geldt slechts tussen de lidstaten, en de erkenning van een in een derde land uitgesproken echtscheiding valt niet binnen de werkingssfeer ervan (beschikking van het Hof van Justitie van 16 mei 2016, C-281/15, punten 20-22).

bb) Volgens de Duitse rechtspraak vallen binnen de werkingssfeer van § 107 FamFG ook huwelijksontbindingen waarbij bestuurlijke medewerking van constitutieve of slechts louter declaratoir-registrerende aard heeft plaatsgevonden, of zou kunnen plaatsvinden [OMISSIS]. Het Syrische scheidingsrecht kent een dergelijke inwilliging van een verzoek tot huwelijksontbinding en ook een declaratoire instemming door de rechter (vergelijk artikel 85 en volgende van de Syrische wet inzake personenrecht, opgenomen in Bergmann/Ferid, Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht, Länderteil Arabische Republik Syrien, bladzijden 11 en 17; [OMISSIS]).

cc) Overeenkomstig het nationale recht [Or. 7] worden de materiële voorwaarden voor erkenning van een buitengerechtelijke huwelijksontbinding evenwel niet volgens § 109 FamFG beoordeeld. Volgens de algemene inzichten toetst de nationale rechter deze voorwaarden integendeel in beginsel aan verordening (EU) nr. 1259/2010 [OMISSIS].

Soms wordt echter ook betoogd dat verordening (EU) nr. 1259/2010 vooral bepaalt welk recht de rechters van de lidstaten moeten toepassen wanneer de rechters zelf over een verzoek tot huwelijksontbinding beslissen. Bijgevolg kan verordening (EU) nr. 1259/2010 niet worden toegepast in procedures tot erkenning van een reeds in het buitenland uitgesproken echtscheiding [OMISSIS].

De Senat meent echter dat de eerste opvatting correct is, ook al vindt het recht van de staat die een buitengerechtelijke huwelijksontbinding toestaat, toepassing op

een huwelijksontbinding in Duitsland binnen de werkingssfeer van verordening (EU) nr. 1259/2010. Het zou immers onaanvaardbaar zijn een echtscheiding van buitenlanders in het binnenland te beoordelen volgens andere bepalingen dan die welke gelden voor de erkenning van een reeds in het buitenland uitgesproken scheiding [OMISSIS]. Zou de toepassing van verordening (EU) nr. 1259/2010 op buitengerechtelijke huwelijksontbindingen uitgesloten zijn, dan zou er een door de Duitse wetgever ongewild juridisch vacuüm bestaan, omdat door de nieuwe versie van § 17, lid 1, EGBGB (wet van 23 januari 2013 [OMISSIS]) de regeling betreffende het op de huwelijksontbindingen toepasselijke materiële recht werd opgeheven [OMISSIS]. Dit berust er blijkbaar op dat de Duitse wetgever het oude voorschrift juist wegens de toepassing van verordening (EU) nr. 1259/2010 als obsoleet beschouwde (Bundestags-Drucksache 17/11049, blz. 10; [OMISSIS]).

Indien de bepalingen van verordening (EU) nr. 1259/2010 ook op buitengerechtelijke huwelijksontbindingen moeten worden toegepast (zie de eerste prejudiciële vraag), dan kan telkens via een verordeningsconforme **[Or. 8]** uitlegging het beoogde doel van het voorschrift worden bereikt.

3. Tegen de door de president van het Oberlandesgericht gegeven beschikking over de erkenning, is een volgens § 107, lid 5, FamFG, ontvankelijk verzoek om een rechterlijke beslissing ingediend. Dit verzoek is in de voorgeschreven vorm en tijdig gedaan. [OMISSIS] [wordt toegelicht]

III.

1. Eerste vraag:

Vallen gevallen van buitengerechtelijke huwelijksontbinding – in dit geval op basis van de Sharia door een eenzijdige verklaring van een echtgenoot bij een religieuze rechtbank in Syrië – ook binnen de werkingssfeer van artikel 1 van verordening (EU) nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed (PB 2010, L 343, blz. 10)?

a) De president van het Oberlandesgericht München heeft overwogen dat de mogelijkheid om de beslissing in kwestie te erkennen wordt beheerst door deze verordening; deze verordening is ook op de zogeheten buitengerechtelijke huwelijksontbinding van toepassing.

[Or. 9]

b) Of de verordening *ratione materiae* van toepassing is, hangt af van het antwoord op deze eerste vraag. Volgens artikel 1 van verordening (EU) nr. 1259/2010 is deze verordening van toepassing in gevallen van een wetsconflict met betrekking tot echtscheidingen, zoals dat hier het geval is. Omstreden is of hiertoe enkel echtscheidingen behoren die op basis van de constitutieve

medewerking van een overheidsrechter of een autoriteit [zie artikel 3, onder 2, van verordening (EU) nr. 1259/2010] tot stand komen, of ook echtscheidingen die hetzij eenzijdig hetzij met wederzijdse instemming op basis van een private wilsverklaring plaatsvinden, zij het ook met medewerking van een buitenlandse autoriteit (bijvoorbeeld door registratie) [OMISSIS].

Zoals onder meer uit artikel 5, lid 1, onder d), artikel 8 en artikel 18, lid 1, eerste zin, van verordening (EU) nr. 1259/2010 blijkt, is deze verordening toegespitst op gerechtelijke procedures. Niettemin is de werkingssfeer ervan (artikel 1, lid 1: „... is van toepassing... met betrekking tot echtscheiding”) niet noodzakelijkerwijs beperkt tot constitutieve huwelijksontbindingen door overheidsrechters. Gelet op de veelheid van manieren waarop de huwelijksband in nationale rechtsstelsels kan worden ontbonden, en gelet ook op overweging 9 van de verordening, volgens welke deze verordening een duidelijk en volledig rechtskader moet bieden voor het op echtscheiding toepasselijke recht in de deelnemende lidstaten, neigt de Senat tot de opvatting dat ook zogeheten buitengerechtelijke huwelijksontbindingen binnen de werkingssfeer van die verordening vallen, mits sprake is van medewerking van een buitenlandse – tot het overheidsdomein behorende of van overheidswege erkende – instantie (autoriteit).

Mocht verordening (EU) nr. 1259/2010 daarentegen niet van toepassing zijn op dergelijke gevallen, dan zou op basis van het Duitse internationaal privaatrecht moeten worden beslist. [OMISSIS] **[Or. 10]** De Senat zou bij toepassing van § 14 EGBGB de Duitse nationaliteit van beide [betrokkenen] als prioritair ten aanzien van de Syrische beschouwen [OMISSIS]. Daardoor zouden de algemene gevolgen van het huwelijk en dus ook de echtscheiding overeenkomstig § 17, lid 1, EGBGB (in de tot 28 januari 2013 geldende versie) juncto § 14, lid 1, punt 2, EGBGB echter onder het Duitse recht vallen bij gebreke van een rechtskeuze door de echtgenoten [OMISSIS]. [OMISSIS] Bij toepassing van het Duitse materiële recht staat § 1564, eerste zin, van het [Bürgerliches Gesetzbuch] (Duitse burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”) aan erkenning in de weg. Want op grond van § 1564 BGB kan het huwelijk enkel door een rechterlijke uitspraak worden ontbonden. Een buitengerechtelijke huwelijksontbinding kent het Duitse recht niet; de bepaling heeft op dit punt ook materiële inhoud [(OMISSIS)].

c) Voor zover verordening (EU) nr. 1259/2010 ook op buitengerechtelijke huwelijksontbindingen als in casu *ratione materiae* van toepassing is, zou het toepasselijke recht bij gebreke van een rechtskeuze moeten worden bepaald overeenkomstig artikel 8 van deze verordening. Deze bepaling verwijst weliswaar naar het recht van de staat „waar de zaak aanhangig is gemaakt”. Rekening houdend met de algemene toepasselijkheid van verordening (EU) nr. 1259/2010, is de Senat geneigd artikel 8 ervan, met betrekking tot de erkenning van een buitengerechtelijke huwelijksontbinding, aldus uit te leggen dat het moment van de aanhangigmaking bij de buitenlandse instantie waar de ontbinding – zelfs slechts in de vorm van een registrering – wordt bevestigd, in aanmerking moet

worden genomen. In casu zou het geen verschil maken wanneer wordt uitgegaan van het moment waarop de ontbindingsformule is uitgesproken

Zoals de president van het Oberlandesgericht München al heeft overwogen, kan niet met zekerheid worden vastgesteld dat is voldaan aan de voorwaarden voor een aanknopng overeenkomstig artikel 8, onder a) of b), van verordening (EU) nr. 1259/2010. Ook hebben de in de gerechtelijke procedure door de echtgenoten afgegeven verklaringen over hun verblijfssituatie de Senat geen nieuwe inzichten gebracht. Derhalve dient het toepasselijke recht **[Or. 11]** te worden bepaald aan de hand van artikel 8, onder c) of d), van verordening (EU) nr. 1259/2010. Weliswaar is niet duidelijk of bij meervoudige nationaliteit [OMISSIS] ingevolge artikel 8, onder c), van verordening (EU) nr. 1259/2010 moet worden uitgegaan van de effectieve nationaliteit [OMISSIS]. De Senat zou in dit kader echter, reeds vanwege de feitelijke leefsituatie van de echtgenoten, niet de Duitse maar de gemeenschappelijke Syrische nationaliteit wel als de beslissende nationaliteit aanmerken. Dat zou evenwel betekenen dat de echtscheiding wordt beheerst door het Syrische recht. Hetzelfde geldt voor zover artikel 8, onder d), van verordening (EU) nr. 1259/2010 bepalend zou zijn. In laatstgenoemd geval kan geen rol spelen of de medewerking van de religieuze rechtbank enkel bestond in registratie.

2. Tweede vraag:

Dient bij de toepassing van verordening (EU) nr. 1259/2010, [in het kader van de toetsing van] artikel 10 ervan in gevallen van buitengerechtelijke huwelijksontbinding,

(1) in abstracte zin rekening te worden gehouden met een vergelijking waaruit blijkt dat het volgens artikel 8 toe te passen recht weliswaar ook aan de andere echtgenoot toegang tot echtscheiding verleent, maar op grond van diens sekse de toegang tot echtscheiding afhankelijk wordt gesteld van andere procedurele en materiële voorwaarden dan bij de ene echtgenoot,

of

(2) is het voor de werking van die bepaling nodig dat de toepassing van het in abstracte zin discriminatoire buitenlandse recht ook in het specifieke geval – in concrete zin – discrimineert?

a) Voor zover het Syrische recht van toepassing is, dient te worden onderzocht of artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 ook toepassing vindt in de binnenlandse procedure inzake de erkenning van buitenlandse echtscheidingen. Volgens dit artikel is ingeval een van beide echtgenoten op grond van **[Or. 12]** diens sekse geen gelijke toegang tot echtscheiding wordt verleend, het recht van de staat waar „de zaak aanhangig is”, van toepassing. Wegens de hierboven onder III.1.c) uiteengezette redenen, neigt de Senat ertoe ook artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 – overeenkomstig de bedoeling ervan – aldus uit te leggen dat

het recht wordt toegepast van de staat waarvan de rechter wordt verzocht om erkenning van de beslissing.

Indien het huwelijk op grond van buitenlands recht is ontbonden en dit recht de echtgenoten geen gelijke toegang tot een echtscheiding biedt, dan zou artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 naar het Duitse recht inzake huwelijksontbinding verwijzen. Volgens dit recht zou de in het buitenland voltrokken buitengerechtelijke huwelijksontbinding ingevolge § 1564, eerste zin, BGB nietig zijn. Ook indien de benadeelde echtgenoot bijvoorbeeld heeft ingestemd met de huwelijksontbinding, zou de in het buitenland op grond van discriminatoir recht voltrokken buitengerechtelijke huwelijksontbinding niet kunnen worden erkend. Bijgevolg rijst de hierboven vermelde vraag inzake een teleologische reductie van het voorschrift.

b) Bij een letterlijke lezing moet ervan worden uitgegaan dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010. Want in het onderhavige geval heeft een van de echtgenoten op grond van diens sekse geen gelijke toegang tot echtscheiding. Het Syrische recht kent naast de minnelijke huwelijksontbinding weliswaar ook een gerechtelijke echtscheiding op verzoek van de vrouw; in dit recht is deze echtscheiding echter uitdrukkelijk gekoppeld aan een rechterlijke uitspraak en bovendien ook aan andere voorwaarden, te weten ziekte of begin van ziekte van de man. De man daarentegen heeft het onbeperkte recht om eenzijdig te scheiden van zijn vrouw (zie enerzijds artikel 85, anderzijds artikel 105 van de wet inzake personenrecht; tekst in Bergmann/Ferid, Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht, Länderteil Arabische Republik Syrien blz. 11 en 17 en volgende). Het Syrische recht verleent de echtgenote dus geen gelijke toegang tot echtscheiding.

Bij een abstracte uitlegging leidt de toepassing van artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 tot toepasselijkheid van het recht van de staat waar de zaak aanhangig is gemaakt. Zoals bij de eerste vraag is uiteengezet, zou de beslissing naar Duits recht niet kunnen worden erkend, aangezien het Duitse recht geen buitengerechtelijke huwelijksontbinding kent (§ 1564 BGB).

In lijn met wat de overgrote meerderheid van de rechtsgeleerden van mening is, [OMISSIS] **[Or. 13]** zou de Senat – in ieder geval in de procedure inzake erkenning – die bepaling echter slechts terughoudend en rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het geval willen toepassen. Weliswaar blijken uit overweging 9 de wens en de noodzaak om met deze verordening een zo duidelijk en volledig mogelijk rechtskader te scheppen. Dit zou ook de conclusie toelaten dat met artikel 10 van verordening (EU) nr. 1259/2010 binnen het Europese grondgebied een eenvormig beoordelingskader wordt gecreëerd [OMISSIS]. Evenwel volgt uit overweging 24 dat bedoeld is om met deze bepaling enkel „in bepaalde gevallen” de mogelijkheid te openen om uit te wijken naar het recht van de staat waar de zaak aanhangig is gemaakt [OMISSIS]. Dit rechtvaardigt naar de

opvatting van de Senat dat wordt gekeken naar het specifieke geval en dat niet de discriminatie door het toepasselijke recht in abstracte zin centraal wordt gesteld.

3.

Ingeval vraag 2, onder2, bevestigend wordt beantwoord:

Vormt instemming van de gediscrimineerde echtgenoot met de echtscheiding – ook bij wijze van aanvaarding van compensatiebetalingen – reeds aanleiding om die bepaling niet toe te passen?

Voor zover artikel 10 van verordening nr. 1259/2010 reeds vanwege het ontbreken van gelijke toegang tot echtscheiding op basis van geslacht geen toepassing vindt [zie hierboven onder III.2, onder b)], komt het op de grenzen van die bepaling aan. De Senat zou deze bepaling in het kader van een teleologische reductie [OMISSIS] in ieder geval niet willen toepassen indien vaststaat dat de benadeelde echtgenoot met de ontbinding heeft ingestemd, zodat het ingevolge artikel 5 of artikel 8 van verordening (EU) nr. 1259/2010 toepasselijke recht van toepassing blijft.

De met een handtekening bevestigde ontvangst van betalingen in samenhang met de verklaring dat de man van zijn contractuele verplichtingen wordt bevrijd, zou in casu kunnen worden opgevat als instemming van de vrouw met de voltrokken huwelijksontbinding. Deze omstandigheid zou **[Or. 14]** bij toepassing van het Syrische recht in dit concrete geval in het licht van de interne openbare orde kunnen worden beoordeeld [OMISSIS].

[OMISSIS]